

DLT.050.1.2025.AS
Warszawa, 09 stycznia 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 6987 Posła Janusza Kowalskiego, w sprawie ulg w podatku dochodowym os osób fizycznych (PIT) z tytułu oddawania krwi, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Powszechnie przyjętym jest, że krwiodawstwo to misja i odpowiedzialność. Świadomość możliwości uratowania komuś życia jest zaś jedną z najistotniejszych wartości honorowego krwiodawstwa, a krew jest najcenniejszym darem jaki może podarować człowiek. Dzięki tak szlachetnym, wrażliwym osobom jak krwiodawcy możliwe jest wykonywanie skomplikowanych operacji, ratowanie zdrowia, a także życia ciężko chorych oraz pomoc ofiarom wypadków. Dlatego też wszelkie działania podejmowane przez Ministra Zdrowia mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa leczenia krwią i jej składnikami, a priorytetem jest przede wszystkim bezpieczeństwo zarówno biorcy, jak i dawcy krwi.

Publiczna służba krwi stara się doceniać krwiodawców i podziękować im za bezcenny dar, którym dzielą się z potrzebującymi w trakcie oddawania krwi. Z uwagi na powyższe dawcom krwi, zgodnie z aktualnym stanem prawnym, przyznaje się określone uprawnienia, tj.:

1. zwolnienie od pracy oraz zwolnienie od wykonywania czynności służbowych w dniu, w którym oddają krew, oraz w dniu następnym, a także na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 298² Kodeksu pracy¹,
2. zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy,
3. zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju; koszt przejazdu ponosi jednostka organizacyjna publicznej służby krwi,
4. posiłek regeneracyjny,
5. możliwość odliczenia od podatku dochodowego darowizny w wysokości iloczynu kwoty rekompensaty,

¹Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, z późn. zm.).

6. bezpłatne zaopatrzenie w leki objęte wykazami do wysokości limitu finansowania² – dotyczy Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi,
7. korzystanie poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach³ – dotyczy Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi.

Ponadto wdrożony został program lojalnościowy dla krwiodawców, aby docenić regularność oddawania krwi i jej składników. Rokrocznie w Światowy Dzień Krwiodawcy oraz Dni Honorowego Krwiodawstwa organizowane są uroczyste obchody, aby podkreślić niezastąpioną rolę honorowych dawców krwi w systemie leczenia.

Jednocześnie krwiodawstwo w Polsce, podobnie jak w całej Europie, jest honorowe, dobrowolne i nie może pociągać za sobą jakiegokolwiek gratyfikacji finansowej. Dlatego też każda decyzja o ewentualnym rozszerzeniu lub zmianie uprawnień przysługujących Zasłużonym Honorowym Dawcom Krwi podejmowana jest w kontekście obowiązujących przepisów prawa, zarówno krajowego, jak i europejskiego, które jednoznacznie stanowi, że *„oddawanie krwi, osocza lub innych składników krwi jest uważane za dobrowolne i nieodpłatne, jeżeli jest dokonywane przez osobę z jej własnej woli i nie daje podstaw do jakiegokolwiek zapłaty w formie pieniężnej lub w jakiegokolwiek równoważnej postaci. Wyłącza to również przyznanie wynagrodzenia w formie wypoczynku, który wykracza poza czas odpowiednio konieczny do oddania krwi i dojazdu. Drobne dowody uznania, napoje i zwrot kosztów podróży są zgodne z pojęciem dobrowolnego i nieodpłatnego oddawania krwi”*. Tym samym uprawnienia przysługujące Zasłużonym Honorowym Dawcom Krwi należy rozpatrywać nie w kontekście głównych przesłanek determinujących donację, a dowodów uznania i wdzięczności za oddaną krew i jej składniki. Decyzja o oddaniu krwi powinna wynikać z chęci dzielenia się z innymi, nie zaś z kalkulacji zysków. Krew nie jest produktem, lecz darem dla drugiego człowieka. Jednocześnie doświadczenia wielu krajów wskazują, że pozyskiwana w ramach honorowego krwiodawstwa krew i jej składniki gwarantuje pełne bezpieczeństwo i ochronę zdrowia zarówno dawców krwi, którzy są filarem krwiolecznictwa, jak i jej biorców. Należy bowiem pamiętać, że biorcami krwi są osoby chore, dlatego niezwykle istotne jest, aby pobudki związane z oddawaniem krwi wynikały z potrzeby serca były szlachetne oraz świadome.

W tym miejscu należy także wskazać, że na poziomie europejskim przyjęte zostało rozporządzenie w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego przeznaczonych do stosowania u ludzi (tzw. rozporządzenie SoHO), które reguluje między innymi zagadnienia dotyczące publicznej służby krwi. Ewentualne zmiany w zakresie uprawnień przysługujących Honorowym Dawcom Krwi muszą pozostać w zgodzie z przepisami ww. rozporządzenia.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

² Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 930, z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.).